

TASKUKOHASED SIDETEENUSED ETTEVÕTJATELE JA TARBIJATELE

Info- ja kommunikatsioonitehnoloogiad (IKT) ning andmeside ja internetiühenduse teenused on hõivanud tavapärase telefoniside koha ning neist on saanud nii tarbijate kui ka ettevõtjate jaoks esmatähtsad tooted. Oleme tunnistajaks, kuidas üha laieneb tellitava audiovisuaalse materjali valik ning geomeetrilises progressioonis kasvab 4G ja 5G internetiühendus. Vastuseks sellele on EL loonud telekommunikatsiooni reguleeriva raamistiku, mis koosneb kõigis ELi liikmesriikides kehtivatest normikogumikest ja hõlmab traadiga ja traadita sidetehnoloogiat, internetti ning ringhäälingu- ja ülekandeteenuseid.

ÕIGUSLIK ALUS

Kuna elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste valdkonnas aluslepingutega mingeid otseseid volitusi ette ei nähtud, on selle valdkonna õiguslik alus tuletatud mitmest erinevast ELi toimimise lepingu artiklist. Poliitikameetmete kujundamisel tulebki lähtuda erinevatest artiklitest, sest meediatoodete ja -teenuste keerukast olemusest tingituna ei ole võimalik käsitleda neid üksnes kultuuri- ega ka lihtsalt majandushüvedena. EL võib võtta asjakohaseid meetmeid selliste valdkondlike ja horisontaalsete poliitikavaldkondade raames nagu tööstuspoliitika (ELi toimimise lepingu artikkel 173), konkurentsipoliitika (ELi toimimise lepingu artiklid 101–109), kaubanduspoliitika (ELi toimimise lepingu artiklid 206 ja 207), üleeuroopalised võrgud (ELi toimimise lepingu artiklid 170–172), teadusuuringud ja tehnoloogia arendamine ning kosmos (ELi toimimise lepingu artiklid 179–190), õigusnormide ühtlustamine tehnilise ühtlustamise eesmärgil või ühesuguste tehnoloogiliste standardite kasutamine (ELi toimimise lepingu artikkel 114), kaupade vaba liikumine (ELi toimimise lepingu artiklid 28, 30, 34 ja 35), isikute, teenuste ja kapitali vaba liikumine (ELi toimimise lepingu artiklid 45–66), haridus, kutseõpe, noorsugu ja sport (ELi toimimise lepingu artiklid 165 ja 166) ning kultuur (ELi toimimise lepingu artikkel 167).

EESMÄRGID

Lissaboni strateegiast lähtuv Euroopa digitaalarengu tegevuskava^[1] on üks komisjoni poolt vastu võetud strateegia „Euroopa 2020“ seitsmest juhtalgatusest. 2010. aasta mais avaldatud tegevuskavas rõhutatakse IKT kasutamise kesksel rolli, kui Euroopa Liit soovib saavutada endale 2020. aastaks seatud ambitsioonikad eesmärgid. Strateegias

[1] Digitaalne ühtne turg – <http://ec.europa.eu/digital-agenda/>

„Euroopa 2020“ rõhutatakse lairibaühenduse kasutuselevõtu tähtsust ettevõtjatele ja tarbijatele taskukohaste sidevõimaluste tagamisel. Seetõttu lähtutakse kehtivas elektroonilise side võrke ja teenuseid reguleerivas raamistikus kolmest põhieesmärgist, milleks on konkurentsi soodustamine, turu parem toimimine ja peamiste tarbijaõiguste tagamine. Konkurentsi soodustades on peamine eesmärk pakkuda ELi tarbijatele suuremat valikut taskukohastest hindadest, kõrgemast kvaliteedist ja uuenduslikest teenustest. Kõnealused eeskirjad on lihtsad, paindlikud ja tehnoloogianeutraalsed ning pikemas plaanis suunatud regulatsioonide vähendamisele.

SAAVUTUSED

Telekommunikatsiooni praegune, määruste ja direktiivide paketist koosnev reguleeriv raamistik võeti vastu 2016. aasta septembris, selleks et võtta arvesse valdkonna kiiret arengut ning ühtlustada eeskirju, mis käsitlevad nii elektroonilise side võrkude ja teenuste reguleerimise sisulist külge kui ka selleks vajalikke menetlusi.

- 14. septembril 2016. aastal Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele läbivaatamiseks esitatud teatises „Ühenduvus konkurentsivõimelise digitaalse ühtse turu jaoks – Euroopa gigabitiühiskonna poole“ tegi komisjon ettepaneku muuta elektroonilisele sidele seatud eesmärke ja vastavaid õigusakte;
- [elektroonilise side hinnad](#) on nüüd madalamad^[2] tänu sellele, et [kaotati rändlustasud andmesidele, kõnedele ja sõnumitele ELis või sellest väljaspool reisimisel](#). Alates 2017. aasta juunist saavad nii ELi kodanikud kui ka nende külalised kasutada odavamaid hindu tänu kokkuleppele „Rändle nagu kodus“ ning mitmetes Euroopa avalikes kohtades algatuse WiFi4EU^[3] kaudu pakutavale tasuta WiFi-le;
- parema tarbijate ja ettevõtjate kaitse tagamiseks on võetud vastu õigusaktid, mis käsitlevad eraelu puutumatust ([direktiiv 2009/136/EÜ](#)^[4]) ja andmekaitset ([direktiiv 95/46/EÜ](#)^[5]) ja mida veelgi täiustati uue andmekaitset käsitleva reguleeriva raamistikuga ([määrus \(EL\) 2016/679](#)^[6] ja [direktiiv \(EL\) 2016/680](#)); laiendades Euroopa Võrgu- ja Infoturbeameti (ENISA) volitusi^[7]; võttes vastu [direktiivi \(EL\) 2016/1148](#) meetmete kohta, millega tagada võrgu- ja infosüsteemide turvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu liidus^[8]; tugevdades õigust vahetada ühe tööpäeva jooksul tava- või mobiiltelefonioperaatorit, säilitades samal ajal olemasoleva telefoninumbri – st numbri liikuvust ([direktiiv 2009/136/EÜ](#)), ning võttes kasutusele Euroopa ühtse hädaabinumbri 112 ([direktiiv 2009/136/EÜ](#)), kadunud lastest

---

[2] [ELT L 172, 30.6.2012](#), lk 10. ELi õigusaktid on aidanud langetada telekomiteenuste hindu viimase kümnendi jooksul umbes 30%.

[3] Ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrusi (EL) nr 1316/2013 ja (EL) nr 283/2014 seoses internetiühenduse edendamise ja maapiirkondades ([COM\(2016\)0589](#)).

[4] [ELT L 337](#), 18.12.2009, lk 11.

[5] [EÜT L 281](#), 23.11.1995, lk 31.

[6] [ELT L 119](#), 4.5.2016, lk 1.

[7] Kehtestati määrusega (EÜ) nr 460/2004 ([ELT L 77](#), 13.3.2004, lk 1). Euroopa Parlamendi 16. aprilli 2013. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa Võrgu- ja Infoturbe Ameti (ENISA) kohta ([ELT C 45](#), 5.2.2016, lk 102).

[8] [ELT L 194](#), 4.5.2016, lk 1.

teatamise vihjeliini 116000, lasteabi telefoni 116111 ja emotsionaalse abi telefoni 116123 ning tarbijate ja internetimüüjate vaheliste vaidluste lahendamise veebiplatvormi^[9];

- tagati telekommunikatsiooni parem kättesaadavus, võttes vastu õigusaktid, mille eesmärgiks oli ergutada selgete ja kaasavate eeskirjade kaudu konkurentsi, paremat kvaliteeti, paremaid hindu ja arvukamaid teenuseid (Euroopa elektroonilise side seadustik); investeerides kiiret internetiühendust toetavatesse lairibavõrkudesse; toetades raadiospektripoliitika programmi kaudu selliseid traadita tehnoloogiaid nagu 3G ja LTE ning [ühtlustades 470–790 MHz sagedusriba kasutamist liidus](#), et pakkuda gigabitiühenduvust kõigile peamistele sotsiaalmajandusliku arengu edendajatele^[10].

Telekommunikatsiooni riiklike regulatiivmenetluste ulatuslikumaks ühtlustamiseks näeb elektroonilise side Euroopa reguleerivate asutuste ühendatud amet (BEREC) ([määrus \(EL\) nr 2018/1971](#)^[11]) ette riiklike reguleerivate asutuste ja komisjoni koostöö, parimate tavade edendamise ning ühised käsitlused, vältides samal ajal ebaühtlast reguleerimist, mis võiks moonutada konkurentsi ühtsel telekommunikatsiooniturul. Nende ajakohastatud õigusaktidega tehakse riikide reguleerivatele asutustele ülesandeks edendada elektroonilise side võrgustike ja teenuste valdkonnas konkurentsi ning kehtestada nende toimimispõhimõtted, milleks on sõltumatus, erapooletus, läbipaistvus ja kaebuse esitamise õigus. Spektri haldamise valdkonnas määratakse mitmeaastases raadiospektripoliitika programmis kindlaks raadiospektri strateegilise planeerimise ja ühtlustamise poliitikasuunad ja eesmärgid. Sellega tagatakse siseturu toimimine ELi poliitikavaldkondades, millega kaasneb spektri kasutamine, nagu elektrooniline side, teadusuuringud, tehnoloogiaarendus ja kosmosetegevus, transport, energeetika ning audiovisuaalpoliitika.

EUROOPA PARLAMENDI ROLL

Euroopa Parlament pooldab jõulist ning kõrgtasemel IKT poliitikat ja on tarbijate ja ettevõtjate kasu silmas pidades olnud selle valdkonna õigusaktide vastuvõtmisel väga aktiivne. Selleks on parlament pidevalt aidanud IKT teemadele tähelepanu juhtida algatusraportite vastuvõtmise, suuliste ja kirjalike küsimuste, uuringute^[12], seminaride^[13], arvamuste ja resolutsioonide abil ning nõudes riikide jõupingutuste ulatuslikumat kooskõlastamist üleeuroopaliste teenuste arendamiseks ning ELi tuge telekommunikatsioonile.

Parlament on tuletanud meelde, et nn digitaalse dividendi spektrit tuleb kasutada lairibateenuse võimaldamiseks kõigile ELi kodanikele, ning on rõhutanud vajadust jätkata tööd kõikjal kättesaadava kiire lairibaühenduse ning [digitaalse kirjaoskuse ja](#)

---

[9] Platvorm asub aadressil <http://http://ec.europa.eu/consumers/odr/> ning lisateavet leiab aadressil http://ec.europa.eu/consumers/solving_consumer_disputes/non-judicial_redress/adr-odr/index_et.htm

[10] ELT L 138, 25.5.2017, lk 131.

[11] ELT L 321, 17.12.2018, lk 1.

[12] EP Think Thank: <http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/en/0083c7a4db/Think-Tank.html#studies>

[13] Kuulamised: <http://www.europarl.europa.eu/committees/et/events.html?id=workshops#documents>

[pädevuse tagamiseks kõigile kodanikele ja tarbijatele](#)^[14]. Samuti rõhutab ta [küberruumi turvalisuse tähtsust](#)^[15], et tagada tarbijatele ja ettevõtjatele digitaalkeskkonnas eraelu puutumatuse ja kodanikuvabaduste kindel kaitse. Samal ajal toetab parlament kindlalt tehnoloogilist neutraalsust, võrguneutraalsust ja -vabadust ELi kodanike jaoks ning meetmeid teenustele ja rakendustele juurdepääsuks või nende kasutamiseks telekommunikatsioonivõrkude kaudu, austades seejuures kodanike põhiõigusi ja -vabadusi. Selliste meetmetega tuleb samuti tagada, et [internetiteenuse pakkujad ei piira kasutajate võimalusi sisule ja rakendustele juurde pääseda ja/või kasutada vabalt valitud teenuseid](#)^[16].

Parlament tugevdab selliseid tagatise süsteemselt õigusaktide abil. Ta etendab põhilist rolli digitaalse ühtse turu takistuste kõrvaldamisel ning kaasaegseid digitaalseid ning andmetooteid ja -teenuseid reguleerivate ELi telekommunikatsioonieeskirjade ajakohastamisel, et [võimaldada tarbijatele ja ettevõtjatele suuremat digitaalset kasu](#). Selleks on parlament parandanud andmete kättesaadavust ja edastamist kõigi jaoks, kehtestades võrguneutraalsuse nõuded, ühtlustades 470–790 MHz sagedusala kasutamist, toetades kõigile mõeldud tasuta WiFi ühendusi väikelinnades ja küldes (Wifi4EU), investeerides kõrgjõudlusega pilvandmetöötlusse ja teaduspilve (Euroopa avatud teaduse pilv) ning kaotades rändlustasud, nagu seda kajastab [kokkulepe „Rändle nagu kodus“](#)^[17]. Parlament on algatanud ja lõpule viinud olulise seadusandliku töö, et ELi tarbijate ja ettevõtjate, eelkõige VKEde huvides ergutada e-kaubandust. Näiteks võib tuua [direktiivi 2014/61/EL](#), mis käsitleb kiire elektroonilise side võrkude kasutuselevõtu kulude vähendamise meetmeid^[18], ja [määruse \(EL\) nr 910/2014](#) e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul^[19], et edendada e-äri^[20]. Tulenevalt komisjoni ettepanekutest on parlament toetanud kaasajastatud autoriõiguse eeskirju ning ELi audiovisuaalteenuseid reguleerivate eeskirjade ajakohastamist.

Lisaks on parlament viinud edukalt lõpule seadusandliku töö andmekaitse reformimiseks. 27. aprillil 2016. aastal võeti vastu [direktiiv \(EL\) 2016/680](#)^[21], mille eesmärk on tagada füüsilistele isikutele ühe nende põhiõigusena õigus tõhusale kaitsele isikuandmete töötlemisel. Lisaks võtsid parlament ja nõukogu vastu [määruse \(EL\) 2016/679](#)^[22] füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta. Hiljaaegu hääletas parlamendi kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon eeskirjade poolt, milles käsitletakse eraelu austamist ja isikuandmete kaitset elektroonilise side puhul, et hõlbustada ettevõtlust^[23]. Parlament teeb praegu mahukat õigusloometööd ettepanekutega, mis esitati järelmeetmetena digitaalse ühtse turu strateegiale ja [resolutsioonile ettevalmistuste kohta digitaalse ühtse turu aktiks](#)^[24], milles käsitletakse selliseid küsimusi nagu

---

[14]ELT C 81 E, 15.3.2011, lk 45.

[15]ELT C 332 E, 15.11.2013, lk 22.

[16]ELT C 153 E, 31.5.2013, lk 128.

[17]ELT L 310, 26.11.2015, lk 1.

[18]ELT L 155, 23.5.2014, lk 1.

[19]ELT L 257, 28.8.2014, lk 73.

[20]COM(2017)0228 – ei ole enam kehtiv.

[21]ELT L 119, 4.5.2016, lk 89.

[22]ELT L 119, 4.5.2016, lk 1.

[23]COM(2017)0010.

[24]ELT C 11, 12.1.2018, lk 55.

põhjendamatud asukohapõhised piirangud^[25], pakkide piiriülene kättetoimetamine^[26], veebisisuteenuste piiriülene kaasaskantavus^[27], tarbijakaitsealase koostöö määruse läbivaatamine^[28], audiovisuaalmeedia teenused^[29], isikustamata andmete vaba liikumine^[30], kaupade interneti- ja muu kaugmüügi lepingud^[31] ning digitaalse sisu üleandmise lepingud^[32]. Hiljuti võttis parlament vastu resolutsiooni „Internetiühendus kasvu, konkurentsivõime ja ühtekuuluvuse suurendamiseks: [Euroopa gigabitiühiskond ja 5G](#)“^[33], et edendada 5G kasutuselevõtmise ajagraafikut tarbijate ja ettevõtjate ühenduvuse hõlbustamiseks.

Mariusz Maciejewski / Frédéric Gouardères
05/2019

---

[25][COM\(2016\)0289](#).

[26][COM\(2016\)0285](#).

[27]COM (2015)0627.

[28][COM\(2016\)0283](#).

[29]COM(2016)0287.

[30][COM\(2017\)0495](#).

[31]COM(2015)0635.

[32]COM(2015)0634.

[33]ELT C 307, 30.8.2018, lk 144.

